

BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

NORVÉGIEN

Langue vivante 1

Séries L, ES, S

Durée de l'épreuve : 3 heures

Séries ES/S – coefficient : 3

Série L langue vivante obligatoire (LVO) – coefficient : 4

Série L LVO et langue vivante approfondie (LVA) – coefficient : 8

ATTENTION

La candidate ou le candidat choisira le questionnaire correspondant à sa série :

Séries L, ES-S : questionnaire page 4/5

Série L approfondie : questionnaire page 5/5

L'usage du dictionnaire et des calculatrices est interdit.

Le sujet comporte 5 pages numérotées 1/5 à 5/5.

På tide å få panikk?

Miljøpsykolog Per Espen Stoknes forklarer hvordan vi kan gå gjennom en sommer med tørke og skogbranner, uten å sette klimaendringer øverst på agendaen.

Tekst: Simen Dalehavn Faaberg

5 **Publisert i PUTSJ, månedsmagasinet til *Natur og Ungdom*, oktober 2018**

Det er ingenting som motiverer som frykt. Frykt for terrorisme, frykt for kommunisme eller frykt for svineinfluensa – nyere historie er full av eksempler på hvordan frykt har spilt en avgjørende rolle i å forme politikk og samfunn.

10 Hvorfor er vi ikke da tilsynelatende mer redde for klimaendringer, det mange omtaler som den største trusselen menneskeheten noenlunde har stått overfor?

Fjern trussel – kort oppmerksomhet

Per Espen Stoknes er klimapsykolog, førsteamanuensis på BI, politiker for Miljøpartiet de Grønne og forfatter – kjent for boken *Det vi tenker på når vi prøver å ikke tenke på global oppvarming* – og har forsket mye på nettopp dette.

15 Han har gjennom forskningen sin identifisert flere innbygde psykologiske barrierer alle har som gjør at det er vanskelig å ta inn over seg, og gjøre noe med, trusselen fra klimaendringene. Den første er distanse: Klimaendringer er noe abstrakt, og fjernt i tid og rom, det vil først og fremst ramme andre, ikke meg. Derfor ikke noe akutt vi trenger å bry oss om her og nå.

20 Selv om vi til og med i Norge for alvor har begynt å merke klimaendringene på kroppen denne sommeren (2018), er det fortsatt langt igjen før de fleste av oss ser på klimaendringene som en personlig trussel.

-Hetebølgen har egentlig bare hatt en personlig effekt for bøndene. Det er fortsatt veldig lett å distansere seg fra klimaendringer, sier han.

25 Svidde plener og grillforbud er altså ikke nok. Et annet problem er oppmerksomheten vår. Selv om været truer oss direkte, så glemmer vi fort trusselen så snart været slår om og mediene slutter å skrive om det.

30 -Det er for eksempel gjort studier i New York før, under og etter Sandy (orkanen som traff USAs vestkyst i 2012), der vi så at internettsøkene etter «klimaendringer» var ti ganger over det vanlige under og rett etter orkanen, men tre til fire måneder senere var det tilbake til normalen, kan Stoknes avsløre.

Fryktens bakside

35 Men selv om mediene skulle skrive om ekstremvær hele tiden, ville fortsatt ikke dette vært særlig effektivt for å mobilisere til handling. Da kommer vi inn på en annen psykologisk barriere: dommedagstenkning.

Stoknes forklarer:

-Dommedagsinnramminger skaper frykt og skyld hos folk. Frykt og skyld er passiviserende følelser, det gjør at man ikke blir engasjert og at man prøver å unngå temaet og avsenderne.

40 Mye snakk om ekstremvær kan derfor være mot sin hensikt.

-Det som er lett å snakke om når det gjelder klimaendringer – hvor forferdelig det er, at det skjer over hele verden, at kloden blir ødelagt, alle orkanene og brannene og alt det der – er også det som gjør at folk stenger ned, sier han

45 Men frykt og dommedagsvarsler er tilsynelatende effektive virkemidler til å skape engasjement på en del andre områder – temaer som innvandring og terrorisme, for eksempel.

Hvorfor er det så lett å spille på frykt i disse tilfellene, men ikke klimaendringer?

50 -For å si det sånn, om alle verdens utslipp hadde kommet fra et land langt borte styrt av en diktator med mørke øyne, hår og bart, så hadde vi bare bomba det landet sønder og sammen, og klimaproblemet hadde vært løst på to til tre uker, sier Stoknes.

Frykt fungerer best når det er rettet mot en tydelig fiende, helst noen utenfra, forklarer han.

55 -Problemet med klimasaken er at fienden ikke er «de» eller «den», men meg. Vi er alle deltakere i høyutslippsamfunnet. Når det gjelder terrorisme, innvandring og islamofobi, sa er det veldig enkelt å lage det vi kaller inn- og utgruppe; og si at «jeg er god, de er slemme».

Dårlige nyheter, positive budskap

Er det da noen som helst nytte i å bruke ekstremvær, skogbrann og flom når man snakker om klimaendringer? Løsningen, er ifølge Stoknes, å dreie kommunikasjonen over på løsninger og muligheter, fremfor problemer og dommedag.

60 -Man må balansere kommunikasjonen. En god regel er at for hver trussel man tar opp, må man også sakke om minst tre løsninger. Om vi for eksempel snakker om hetebølger, må vi også inkludere tre ting som vi kan gjøre med problemet – tre tiltak som også kan være bra for eksempel for helsa, økonomien eller landbruket.

65 «Frykt ikke», ser altså ut til å være konklusjonen – ikke fordi klimaendringene ikke er noe å være redd for, men fordi det ikke hjelper til å skape engasjement hos folk flest for å gjøre noe med problemet.

ⁱ BI: Handelshøyskolen i Oslo, Norwegian Business School

**TRAVAIL À FAIRE PAR LES CANDIDATES OU LES
CANDIDATS**

DES SÉRIES L, ES et S

I- COMPRÉHENSION : 10 points

Répondre en norvégien aux questions suivantes par des phrases complètes.

1. Hvem er Per Espen Stoknes?
2. Hva var spesielt med sommeren 2018?
3. Er det ifølge Stoknes egentlig noen grunn til å frykte klimaendringene?
4. Hvordan kan klimaendringer «merkes på kroppen»?
5. Hva er dommedagstenking?
6. Hva forstår du med utsagnet «Vi er alle deltakere i høyutslippsamfunnet»?
7. Hvordan mener Stoknes frykt og skyld virker?
8. Hvilke råd gir Stoknes for å mobilisere til engasjement i miljøspørsmål?

II- EXPRESSION : 10 points

Afin de respecter l'anonymat de votre copie, vous ne devez ni signer votre composition, ni citer votre nom, ni celui d'un camarade, ni celui de votre établissement.

Traiter en norvégien **deux sujets** au choix parmi les trois proposés ci-dessous en **120 mots environ par sujet**.

1. Hvor alvorlige er klimaendringene, og hva kan vi som enkeltindivid og samfunn gjøre for å unngå ytterlige miljøkatastrofer? Drøft spørsmålene.
2. Skriv en oppfordring til ungdom om å engasjere seg i miljøkampen.
3. Fortell om en egenopplevd eller tenkt miljøkatastrofe. Skriv teksten som en reportasje eller dagboktekst.

**TRAVAIL À FAIRE PAR LES CANDIDATES OU LES
CANDIDATS**

DE LANGUE VIVANTE APPROFONDIE SÉRIE L

I- COMPRÉHENSION : 10 points

Répondre en norvégien aux questions suivantes par des phrases complètes.

1. Hvem er Per Espen Stoknes?
2. Hva var spesielt med sommeren 2018?
3. Er det ifølge Stoknes egentlig noen grunn til å frykte klimaendringene?
4. Hvordan kan klimaendringer «merkes på kroppen»?
5. Hva er dommedagstenking?
6. Hva forstår du med utsagnet «Vi er alle deltakere i høyutslippsamfunnet»?
7. Hvordan mener Stoknes frykt og skyld virker?
8. Hvilke råd gir Stoknes for å mobilisere til engasjement i miljøspørsmål?
9. Hvorfor mener Stoknes at det er så vanskelig for folk å forstå og gjøre noe med klimaendringene?
10. Hva er vesensforskjellen på trusselen om terrorisme og miljøproblemer, ifølge Stoknes?

II- EXPRESSION : 10 points

Afin de respecter l'anonymat de votre copie, vous ne devez ni signer votre composition, ni citer votre nom, ni celui d'un camarade, ni celui de votre établissement.

Traiter en norvégien **deux sujets** au choix parmi les trois proposés ci-dessous en **150 mots environ par sujet**.

1. Hvor alvorlige er klimaendringene, og hva kan vi som enkeltindivid og samfunn gjøre for å unngå ytterlige miljøkatastrofer? Drøft spørsmålene.
2. Skriv en oppfordring til ungdom om å engasjere seg i miljøkampen.
3. Fortell om en egenopplevd eller tenkt miljøkatastrofe. Skriv teksten som en reportasje eller dagboktekst.